

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: Anne de Vries

Titel: Kleutervertelboek voor de bijbelse geschiedenis

Druk: 9

334 blz.

De 9e druk van Anne de Vries' Kleutervertelboek voor de bijbelse geschiedenis steekt in een splinternieuw kleed. De tekenaar Herm. F. Schäfer heeft het uitmuntende vertelboek bijzonder mooi geïllustreerd. De vertelkunst van de schrijver harmonieert met de tekenkunst van Schäfer in deze uitgave, die een typografische vorm van allure meekreeg. Het boek is geschreven voor het protestantse gezin, maar ook katholieke ouders kunnen het gerust ter hand nemen. Bij het voorlezen zullen zij weinig moeite hebben om de in eigen kring gebruikelijke naamgeving te volgen of een enkel accent iets anders te leggen. (geb. f 13,75)

IDIL-gids voor de jeugdlectuur, 1961-62

Auteur: Anne de Vries

Titel: Kleutervertelboek voor de bijbelse geschiedenis

Druk: 16

255 blz.

a Het kindbeeld van De Vries vertoont grote overeenkomst met dat van Van de Hulst. Ook De Vries wil het kind de ervaring geven van een veilige, geborgen wereld en van gelukkige mensen onder goddelijke heerschappij. Ook De Vries blijkt een gehoorzaam luisterend kind te vooronderstellen.
b Aan de andere kant heeft wat De Vries het kind als geloofsgoed wil bijbrengen, geheel eigen trekken.

Van beide aspecten volgen hier enkele voorbeelden:

Het verhaal uit Lucas 8, vertelt deze schrijver zó na, ik neem weer een fragment, pag. 178 uit de 16e druk:

'Toen stond Hij op. Hij stond rechtop in het schip en keek de zee en de wind boos aan. Hij zei: Stil, wind! Stil, zee! Zwijg zeg ik je!' En zie, toen werd het ineens stil, wonderlijk stil! De wind durfde niet meer te waaien. En de hoge golven durfden niet meer tegen het schip te slaan. Ze gingen

gehoorzaam voor de Here Jezus liggen. Ze moesten allemaal doen, wat Hij zei!

Toen vroeg de Here Jezus aan de discipelen: Zie je nu wel, dat je bij Mij altijd veilig bent?'

De discipelen durfden niets te zeggen. Ze schaamden zich zo. En toen ze weer verder voeren over die mooie stille zee, fluisterden ze tegen elkaar: 'Hoe kan dat toch, dat ook de wind en de zee Hem gehoorzaam zijn?'

En ze dachten: 'We behoeven nooit meer bang te zijn, als de Here Jezus maar bij ons is!'

Het komt mij voor, gelet op het gebruik der adjectiva, en dan niet alleen in deze passage, dat De

Vries wat minder dramatisch is dan Van de Hulst. Ook De Vries laat voor het kind dit verhaal

uitmonden in 'nooit meer bang te hoeven zijn'.

De tendens om de verhalen naar de kleuter toe te vertalen in termen van 'gelukkig/veilig bij God of Jezus' is zo overheersend, dat er nog enkele citaten (uit een lange reeks) worden toegevoegd: Jacob wist, dat Ezau hem geen kwaad kon doen, omdat God zèlf bij hem was.' (pag. 41)
'De Here troostte Jozef Hij zei: 'Stil maar, hoor! Wees maar niet verdrietig Ik heb je lief, Jozef; en ik zal wel voor je zorgen, óók hier wel!' (pag. 47)
: . . niet lang daarna zijn ze allemaal op reis gegaan, Jakob en zijn kinderen. De Here vond het goed Die zei: 'Ga maar gerust, hoor Jakob. IK zal wel voor je zorgen.' (pag 53)
Aan die Koning had Jakob gedacht, toen hij sterven ging. Dáárom was hij helemaal niet verdrietig. Weet je wie die Koning is? Dat is de Here Jezus, die ook ons gelukkig wil maken.' (pag. 56)
In het Nieuwe Testament is de overheersende indruk, dat Jezus gekomen is om alle mensen gelukkig te maken, bijvoorbeeld de pagina's 156, 157, 159.

b Vraagt men, wat de schrijver het kind wil bijbrengen, dan blijkt zijn dogmatisch systeem opgebouwd te zijn uit de volgende elementen:

1 God is boven in de hemel; Hij is de almachtige, de bestuurder van alles en iedereen.
2 Zonde en genade komen voor in termen van respectievelijk slechtheid en boosheid, straf, geluk en blijheid.

3 De logische samenhang van oude en nieuwe verbond.

4 Geloven c.q. God liefhebben/lief vinden is het hoogste goed.

Ter illustratie van het bovenstaande volgen hier korthedshalve slechts enkele citaten:

ad 1, over David: 'God vergeet nooit wat. Wat Hij beloofd heeft, doet Hij altijd!' (pag. 115) over de zingende David: Zijn knechter; luisterden naar dat mooie lied, stil en eerbiedig. En in de hemel

luisterde God.'(pag. 116)

ad2, over Hizkia: Dat was de straf, omdat het volk God vergeten had.'(pag. 134)

ad 3, diverse verwijzingen in het Oude Testament (in het scheppingsverhaal, bij Abraham, bij David, enz.) naar de 'Zaligmaker' in het Nieuwe Testament.

ad 4, Adam en Eva zeggen: 'Jullie moeten God lief hebben en altijd heel gehoorzaam zijn.' (pag. 14)

Dan knielde Abel neer en zei, heel eerbiedig: 'Lieve Here, ik heb U zo lief!'(pag. 16)

Mijn conclusies ten aanzien van dit boek van Anne de Vries lopen grotendeels parallel met die betreffende Van de Hulst: De Vries ziet het kind als de lieve, kwetsbare kleuter, die een veilige wereld om zich heen moet hebben en een veilige hemel boven zich. Het ideale kind is bovendien eerbiedig en gehoorzaam.

De terminologie is zo sterk op de kleuter gericht dat we ook hier met reden van infantiliseren kunnen spreken.

Daarnaast wil De Vries opvoeden tot een christelijk waardensysteem, waarin door middel van eenvoudige zedenlessen een zwart-wit-moraal wordt geleerd in de vorm van moraliseren. Het type van geloof draagt sterk piëtistische kenmerken.

Rapport van een onderzoek naar kinderbijbels van Nederlands bijbelgenootschap en Katholieke bijbelstichting, 1972, 1961-62
[Open bovengenoemd rapport](#)

Auteur: Anne de Vries

Titel: Kleutervertelboek voor de bijbelse geschiedenis

Druk: 21

255 blz.

De schrijver is erop uit rust en geborgenheid te bieden. Hij schildert de bijbelse gebeurtenissen uitvoerig en veronderstelt een eerbiedig, gehoorzaam luisterend kind, dat geen lastige vragen stelt. 'Zonde' wordt veelal teruggebracht tot datgene wat moreel slecht is. God wordt voorgesteld als de

Almachtige boven in de hemel, die alles en iedereen van daaruit bestuurt.

De ene kinderbijbel is de andere niet ..., G.J. Marseille, 1977, 1961-62

[Open bovengenoemd verslag](#)
